DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

22. juni 2011 *

I sag C-399/09,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Nejvyšší správní soud (Den Tjekkiske Republik) ved afgørelse af 23. september 2009, indgået til Domstolen den 16. oktober 2009, i sagen:

Marie Landtová

mod

Česká správa sociálního zabezpečení,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne K. Schiemann (refererende dommer), L. Bay Larsen, A. Prechal og E. Jarašiūnas,

* Processprog: tjekkisk.

generaladvokat: P. Cruz Villalón
justitssekretær: fuldmægtig K. Malaček,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. november 2010,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Marie Landtová ved advokát V. Vejvoda

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og D. Hadroušek, som befuldmægtigede

— den slovakiske regering ved B. Ricziová, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved K. Walkerová og V. Kreuschitz, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 3. marts 2011,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 12 og artikel 3, stk. 1, artikel 7, stk. 2, litra c), artikel 10 og 46 i Rådets forordning (EØF)

nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 629/2006 af 5. april 2006 (EUT L 114, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«), samt bilag III, afsnit A, punkt 6, til forordning nr. 1408/71.

2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en sag mellem Marie Landtová, der er statsborger i Den Tjekkiske Republik og bosat i denne medlemsstat, og Česká správa sociálního zabezpečení (administrationen for den sociale sikring i Tjekkiet, herefter »správa«) angående størrelsen af en delvis alderspension, som sidstnævnte har tildelt Marie Landtová.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Ottende betragtning til forordning nr. 1408/71 har følgende ordlyd:

»Arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, som flytter inden for Fællesskabet, bør være omfattet af den sociale sikringsordning i en enkelt medlemsstat således, at samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de vanskeligheder, som kan opstå som følge heraf, undgås.«

4 Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 bestemmer, at »[p]ersoner, der er bosat på en medlemsstats område, og som er omfattet af denne forordning, har de samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne forordning«.

5 Samme forordnings artikel 6 bestemmer:

»Medmindre andet er bestemt i artiklerne 7, 8 og 46, stk. 4, træder denne forordning, både hvad dens personkreds og saglige anvendelsesområde angår, i stedet for følgende overenskomster om social sikring:

a) […] overenskomster afsluttet alene mellem to eller flere medlemsstater

[…]«

6 Artikel 7, stk. 2, litra c), i forordning nr. 1408/71 bestemmer:

»Uanset bestemmelserne i artikel 6 skal følgende fortsat være gældende:

[…]

c) visse bestemmelser i overenskomster om social sikring, som medlemsstaterne har indgået inden datoen for denne forordnings anvendelse, såfremt de er gunstigere for modtagerne eller er en følge af specifikke historiske omstændigheder og har en tidsbegrænset virkning, hvis disse bestemmelser er opført i bilag III.«

7 Artikel 10, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 1408/71 har følgende ordlyd:

»[…]ydelser ved […] alderdom […], hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, kan, medmindre andet er bestemt i denne forordning, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages […] som følge af, at den berettigede er bosat i en anden medlemsstat end den, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.«

8 Forordningens bilag III, der har overskriften »Bestemmelser i overenskomster om social sikring, der forbliver i kraft uanset forordningens artikel 6 — bestemmelser i overenskomster om social sikring, som ikke finder anvendelse på alle af forordningen omfattede personer«, opretholder i afsnit A, punkt 6, der har overskriften »Den Tjekkiske Republik — Slovakiet« bl.a. artikel 20 i den bilaterale overenskomst mellem Den Tjekkiske Republik og Den Slovakiske Republik, indgået den 29. oktober 1992 med henblik på foranstaltninger, der kan løse situationen efter delingen af Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republik den 31. december 1992 (herefter »overenskomsten«).

Overenskomsten

9 Det fremgår af overenskomstens artikel 20, stk. 1, at »forsikringsperioder, der er tilbagelagt før datoen for delingen af Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republik, anses for forsikringsperioder tilbagelagt i den kontraherende stat, på hvis område statsborgerens arbejdsgiver havde hjemsted på datoen for delingen eller senest dagen før denne dato«.

Nationale bestemmelser

10 I § 89, stk. 2, i forfatningslov nr. 1/1993 Coll., Den Tjekkiske Republiks forfatning, er fastsat følgende: »Eksigible afgørelser truffet af [Ústavní soud] er bindende for alle myndigheder og juridiske personer.«

11 I § 28 i lov nr. 155/1995 om pensionsordninger er fastsat, at »den forsikrede har ret til alderspension, såfremt han har tilbagelagt den nødvendige forsikringsperiode og nået den foreskrevne alder og i givet fald opfylder de øvrige betingelser, der er fastsat i denne lov«.

12 Ved dom af 25. januar 2005 (III. ÚS 252/04, herefter »Ústavni soud-afgørelsen«) fastslog Ústavní soud (den tjekkiske forfatningsdomstol), at overenskomstens artikel 20, stk. 1, bør anvendes således, at »når en tjekkisk statsborger opfylder de lovbestemte betingelser for erhvervelse af ret til en pension, og denne pension i henhold til national (tjekkisk) lovgivning ville være højere end ydelsen i henhold til [overenskomsten], er [správa] forpligtet til at sikre modtagelse af pensionsydelser i en størrelsesorden svarende til denne højere ydelse efter de nationale bestemmelser, dvs. at beslutte at supplere det pensionsbeløb, der modtages fra den anden kontraherende part, under hensyntagen til det pensionsbeløb, der i overensstemmelse med [overenskomsten] modtages fra den anden kontraherende part, således at det ikke resulterer i, at der samtidig modtages to pensioner af samme art, som er tilkendt af samme grunde, fra to forskellige [sociale sikringsorganer]«.

13 Ud over betingelsen om tjekkisk statsborgerskab har Ústavní soud underlagt muligheden for at anvende ovennævnte beregningsmetoder en anden kumulativ betingelse, nemlig betingelsen om, at ansøgeren om ydelsen skal være bosiddende på Den Tjekkiske Republiks område.

De faktiske omstændigheder i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14 Marie Landtová, der er tjekkisk statsborger og bosiddende på Den Tjekkiske Republiks område, arbejdede fra 1964 indtil den 31. december 1992 på Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republiks område. Efter delingen af denne stat arbejdede hun indtil den 31. august 1993 på Den Slovakiske Republiks område, og derefter fra den 1. september 1993 på Den Tjekkiske Republiks område.

15 Správá tildelte den 20. juni 2006 Marie Landtová en delvis alderspension (herefter »alderdomsydelsen«) med ikrafttræden den 31. marts 2006.

16 Správá fastsatte størrelsen af alderdomsydelsen i henhold til overenskomstens artikel 20 og konkluderede, at den forsikringsperiode, som Marie Landtová havde tilbagelagt indtil den 31. december 1992, burde medregnes i henhold til den slovakiske sociale sikringsordning, eftersom hendes arbejdsgiver havde sit hjemsted på Den Slovakiske Republiks område.

17 Den 14. august 2006 anfægtede Marie Landtová størrelsen af den alderdomsydelse, som hun var blevet tildelt ved Městský soud v Praze (byretten i Prag), idet hun ikke mente, at správa havde taget hensyn til alle hendes tilbagelagte forsikringsperioder.

18 Městský soud v Praze annullerede správas afgørelse den 23. maj 2007 i henhold til Ústavní soud-afgørelsen, som fastslog, at når en tjekkisk statsborger opfylder de lovbestemte betingelser for erhvervelse af ret til en alderdomsydelse, og vedkommende i henhold til national lovgivning har ret til en ydelse, der er højere end ydelsen i henhold til overenskomsten, er správa forpligtet til at sikre modtagelse af et beløb, der

svarer til den højeste ydelse. På denne baggrund konkluderede Městský soud v Praze, at den alderdomsydelse, som správa havde tilkendt Marie Landtová, skulle suppleres op til det beløb, som sagsøgeren i hovedsagen havde kunnet gøre krav på, hvis hun havde tilbagelagt hele forsikringsperioden før den 31. december 1992 i henhold til Den Tjekkiske Republiks sociale sikringsordning.

19 Správa iværksatte kassationsankesag ved Nejvyšší správní soud (den øverste forvaltningsdomstol).

20 Ved dom af 16. januar 2008 ophævede Nejvyšší správní soud dommen afsagt af Městský soud v Praze og hjemviste sagen til denne ret til fornyet behandling. Nejvyšší správní soud var i tvivl om, hvorvidt Ústavní soud-afgørelsen og den præferencebehandling, som de tjekkiske statsborgere dermed nyder, var forenelig med ligebehandlingsprincippet i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

21 Městský soud v Praze fastholdt sin opfattelse og fandt under henvisning til nævnte Ústavní soud-afgørelse, at správa skulle supplere den alderdomsydelse, som správa havde tilkendt sagsøgeren i hovedsagen, op til det beløb, som hun ville have kunnet modtage, hvis hun i fuldt omfang havde været tilknyttet den tjekkiske sociale sikringsordning.

22 Správa iværksatte på ny kassationsankesag ved Nejvyšší správní soud og gjorde gældende, at forpligtelsen til at supplere alderdomsydelserne alene med hensyn til personer med tjekkisk statsborgerskab, som er bosiddende på Den Tjekkiske Republiks område, og hvis forsikringsperiode, der er tilbagelagt, mens Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republik eksisterede, fastlægges i henhold til overenskomstens artikel 20, er i strid med ligebehandlingsprincippet i artikel 3 i forordning nr. 1408/71. Desuden indebærer en sådan forpligtelse ligeledes, at de slovakiske forsikringsperioder

medregnes med henblik på at forhøje den tjekkiske alderdomsydelse, til trods for at det i medfør at artikel 12 i forordning nr. 1408/71 er forbudt at medregne samme periode to gange.

23 Ifølge Nejvyšší správní soud skal správa i henhold til Ústavní soud-afgørelsen tage hensyn til de forsikringsperioder, som ansøgeren om ydelsen har tilbagelagt i henhold til Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republiks sociale sikringsordning, til trods for den kompetence, som tilkommer det slovakiske sociale sikringsorgan i henhold til overenskomstens artikel 20. Denne fremgangsmåde vil ikke blot kunne medføre en ændring af kriteriet for at fastlægge, hvilken stat der er kompetent til at medregne de omhandlede forsikringsperioder, men vil ligeledes kunne indebære, at den samme forsikringsperiode medregnes to gange.

24 Selv om den forelæggende ret ikke bestrider den omstændighed, at Marie Landtová opfylder alle betingelserne for supplering af alderdomsydelsen, finder den imidlertid, i modsætning til artikel 12 EF og artikel 3 i forordning nr. 1408/71, at betingelsen om tjekkisk statsborgerskab i sagens natur stiller statsborgere fra andre medlemsstater ringere, selv om de opfylder de øvrige betingelser for at erhverve ret til den omhandlede ydelse. Endvidere opstår spørgsmålet om, hvorvidt opholdsbetingelsen er forenelig med artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

25 Nejvyšší správní soud har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal bilag III, afsnit A, punkt 6, sammenholdt med artikel 7, stk. 2, litra c), i […] forordning (EØF) nr. 1408/71 […], hvorefter kriteriet for fastsættelse af den efterfølgerstat, der har kompetence til at medregne den forsikringsperiode, der er

tilbagelagt af arbejdstagere inden den 31. december 1992 inden for rammerne af den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republiks sociale sikringsordning, forbliver i kraft, fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for anvendelsen af en bestemmelse i national ret, hvorefter et tjekkisk socialt sikringsorgan med hensyn til retten til en ydelse og fastsættelsen af størrelsen heraf fuldt ud skal medregne den forsikringsperiode, der er tilbagelagt på Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republiks område inden den 31. december 1992, selv om det i henhold til ovennævnte kriterium er et socialt sikringsorgan i Den Slovakiske Republik, der har kompetence til at medregne den?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, skal artikel 12 EF og artikel 3, stk. 1, artikel 10 og 46 i […] forordning (EØF) nr. 1408/71 […] da fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for, at den forsikringsperiode, der er tilbagelagt inden for rammerne af Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republiks sociale sikringsordning inden den 31. december 1992, og som allerede er medregnet én gang i samme omfang med henblik på udredning af ydelser efter Den Slovakiske Republiks sociale sikringsordning, i henhold til ovennævnte nationale bestemmelse medregnes fuldt ud med hensyn til retten til ydelser ved alderdom og fastsættelsen af størrelsen heraf for så vidt angår statsborgere i Den Tjekkiske Republik, der er bosat på dens område?«

Om formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

26 Den Slovakiske Republik har rejst tvivl om, hvorvidt de forelagte spørgsmål kan antages til realitetsbehandling, idet den gør gældende, at fortolkningen af princippet om forbud mod forskelsbehandling — hvorom den forelæggende ret har anmodet — er uden betydning for hovedsagens afgørelse og savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, eftersom Marie Landtová opfylder alle de i

Ústavní soud-afgørelsen fastsatte betingelser for betaling af tillægget til den tjekkiske alderdomsydelse og derfor ikke er udsat for nogen form for forskelsbehandling.

27 Det skal i denne henseende bemærkes, at ifølge fast retspraksis tilkommer det udelukkende den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, og relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen (jf. bl.a. dom af 15.6.2006, sag C-466/04, Acereda Herrera, Sml. I, s. 5341, præmis 47).

28 Når de forelagte spørgsmål derfor vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen principielt forpligtet til at træffe afgørelse (jf. i denne retning bl.a. dom af 13.3.2001, sag C-379/98, PreussenElektra, Sml. I, s. 2099, præmis 38, og af 10.3.2009, sag C-169/07, Hartlauer, Sml. I, s. 1721, præmis 24). Dette er navnlig ikke tilfældet, når det problem, der er forelagt Domstolen, er af rent hypotetisk karakter, eller når den af den nationale ret ønskede fortolkning af en EU-retlig bestemmelse eller prøvelse af dennes gyldighed savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand (jf. i denne retning dom af 9.11.2010, forenede sager C-92/09 og C-93/09, Volker und Markus Schecke, Sml. I, s. 11063, præmis 40).

29 Som generaladvokaten har anført i punkt 30 i forslaget til afgørelse, er dette ikke tilfældet i den foreliggende sag. Selv om Marie Landtovà drager fordel af Ústavné soud-afgørelsen, er nævnte afgørelse både anfægtet af správa og den forelæggende ret.

30 Det må derfor fastslås, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

31 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om bestemmelserne i bilag III, afsnit A, punkt 6, i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med forordningens artikel 7, stk. 2, litra c), er til hinder for en national regel som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter betalingen af et tillæg til en alderdomsydelse, i tilfælde, hvor størrelsen af denne ydelse, der er tildelt i henhold til overenskomstens artikel 20, er mindre end den, som ville være modtaget, hvis alderspensionen var blevet beregnet i henhold til Den Tjekkiske Republiks retsregler.

32 Det bemærkes, at de ovennævnte bestemmelser i forordning nr. 1408/71 har til virkning at opretholde overenskomstens artikel 20, der bestemmer, at kriteriet for fastlæggelse af den anvendelige ordning og den myndighed, der er kompetent til at tilkende sociale sikringsydelser, er opholdslandet for arbejdsgiveren på tidspunktet for delingen af Den Tjekkiske og Slovakiske Republik.

33 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at det første præjudicielle spørgsmål er affødt af betænkeligheder forbundet med risikoen for, at Ústavní soud-afgørelsen kan medføre, at samme forsikringsperiode medregnes to gange, og at kriteriet, der fremgår af overenskomstens artikel 20, ændres.

34 Således som det fremgår af sagens akter, der er fremlagt for Domstolen, skal overenskomstens artikel 20 i henhold til Ústavní soud fortolkes således, at správa i tilfælde, hvor en tjekkisk statsborger opfylder de lovbestemte betingelser for erhvervelse af ret

til en pension, hvis beløb fastsat i henhold til tjekkisk lovgivning ville være højere end ydelsen i henhold til overenskomsten, er forpligtet til at sikre, at det pensionsbeløb, vedkommende modtager, er i en størrelsesorden svarende til den højere ydelse efter de nationale bestemmelser, og følgelig om nødvendigt at supplere det pensionsbeløb, der udbetales af den anden kontraherende part. Správa er ligeledes forpligtet til at tage hensyn til det pensionsbeløb, der i overensstemmelse med overenskomsten udbetales af den anden kontraherende part, således at det undgås, at der samtidig modtages to pensioner af samme art, som er tilkendt af samme grunde, fra to forskellige sociale sikringsorganer.

35 Det fremgår klart af Ústavní souds retspraksis, at reglen om fordeling af kompetencen mellem de tjekkiske og slovakiske sociale sikringsorganer med henblik på hensyntagen til forsikringsperioder, der er tilbagelagt før datoen for delingen af Den Tjekkiske og Slovakiske Republik — en regel, som er indført ved overenskomstens artikel 20 — hverken anfægtes eller ændres, eftersom Ústavní souds retspraksis alene har til formål at forhøje størrelsen af den tjekkiske alderdomsydelse, som tildeles i henhold til overenskomsten, således at den når det niveau, der ville være blevet tildelt i medfør af national lovgivning.

36 Som generaladvokaten har anført i punkt 37 i forslaget til afgørelse, rejser tillægget til den i hovedsagen omhandlede ydelse hverken tvivl om den ordning, der finder anvendelse, eller om kompetencen for de myndigheder, som udpeges i overenskomsten, men giver blot mulighed for i henhold til overenskomsten at ansøge en anden social sikringsmyndighed om en supplerende ydelse ud over hovedydelsen.

37 Som Europa-Kommissionen har gjort gældende, nøjes Ústavní soud med at fastslå, at det er nødvendigt at tilpasse størrelsen af den tjekkiske alderdomsydelse, der tildeles i henhold til overenskomstens artikel 20, til den ydelse, som den forsikrede ville have kunnet modtage, såfremt ydelsen var blevet beregnet alene i henhold til nationale retsregler, når størrelsen af sidstnævnte ydelse er højere end den ydelse, som kan opnås i medfør af bestemmelserne i overenskomsten.

38 Det drejer sig således ikke om tildeling af en parallel tjekkisk alderdomsydelse, eller at samme forsikringsperiode medregnes to gange, men udelukkende om at afhjælpe en objektivt konstateret forskel mellem ydelser af forskellig oprindelse.

39 Det må konstateres, at en sådan tilgang gør det muligt at undgå »samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger« i overensstemmelse med formålet i ottende betragtning til forordning nr. 1408/71, og ikke er i strid med kriteriet for kompetencefordelingen, der er fastsat i overenskomstens artikel 20, et kriterium, der opretholdes i henhold til artikel 7, stk. 2, litra c), i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med samme forordnings bilag III, afsnit A, punkt 6.

40 Herefter skal første spørgsmål besvares med, at bestemmelserne i bilag III, afsnit A, punkt 6, i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med forordningens artikel 7, stk. 2, litra c), ikke er til hinder for en national regel som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter betalingen af et tillæg til en alderdomsydelse, i tilfælde, hvor størrelsen af denne ydelse, der er tildelt i henhold til overenskomstens artikel 20, er mindre end den, som ville være modtaget, hvis alderspensionen var blevet beregnet i henhold til Den Tjekkiske Republiks retsregler.

Det andet spørgsmål

Om der foreligger en forskelsbehandling

41 Med det andet spørgsmål har den forelæggende ret nærmere bestemt ønsket at fastlægge, om Ústavní soud-afgørelsen, som giver mulighed for udbetaling af et tillæg til alderdomsydelsen alene for så vidt angår personer med tjekkisk statsborgerskab, der

er bosiddende på Den Tjekkiske Republiks område, medfører en forskelsbehandling, der er uforenelig med artikel 12 EF samt bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, og artikel 10 i forordning nr. 1408/71.

42 Det bemærkes, at formålet med artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 i overensstemmelse med artikel 39 EF er at sikre, at de personer, som omfattes af forordningen, ligebehandles med hensyn til social sikring uden hensyn til nationalitet ved at afskaffe enhver forskelsbehandling, som beror herpå, og som følger af medlemsstaternes nationale lovgivning (dom af 18.1.2007, sag C-332/05, Celozzi, Sml. I, s. 563, præmis 22).

43 Det fremgår imidlertid ubestrideligt af sagens akter, at Ústavní soud-afgørelsen indeholder en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet mellem nationale statsborgere og statsborgere fra andre medlemsstater.

44 Hvad angår betingelsen om bopæl på Den Tjekkiske Republiks område bemærkes, at princippet om ligebehandling i nævnte artikel 3, stk. 1, ikke blot forbyder åbenlys forskelsbehandling, begrundet i nationaliteten hos de personer, der er berettiget i henhold til en social sikringsordning, men enhver form for skjult forskelsbehandling, som ved anvendelse af andre sondringskriterier faktisk fører til samme resultat (jf. Celozzi-dommen, præmis 23).

45 Nationale retsforskrifter må derfor anses for at medføre indirekte forskelsbehandling, når de heri indeholdte betingelser, selv om de gælder uden forskel efter nationalitet, først og fremmest berører vandrende arbejdstagere, eller dog overvejende berører sådanne arbejdstagere, eller når de heri indeholdte betingelser gælder uden forskel, men lettere kan opfyldes af indenlandske end af vandrende arbejdstagere eller navnlig risikerer at ramme de sidstnævnte (jf. Celozzi-dommen, præmis 24).

46 Dette er tilfældet med en bopælsbetingelse som den i hovedsagen omhandlede, som først og fremmest berører vandrende arbejdstagere med bopæl på andre medlemsstaters område end deres oprindelsesmedlemsstat.

47 Der er ikke for Domstolen blevet fremført noget forhold, der kan begrunde en sådan forskelsbehandling.

48 Det skal desuden bemærkes, at artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 opstiller princippet om ophævelse af bopælsbestemmelser ved at beskytte de pågældende mod de skader, som kunne blive et resultat af flytningen af deres bopæl fra en medlemsstat til en anden.

49 Det følger af det ovenstående, at Ústavní soud-afgørelsen medfører en direkte forskelsbehandling på grundlag af nationalitet samt en indirekte forskelsbehandling på grundlag af nationalitet — hvilket udspringer af bopælskriteriet — over for de personer, der har udnyttet deres ret til fri bevægelighed.

Om følgerne af konstateringen af en forskelsbehandling

50 Idet det konstateres, at den i Ústavní soud-afgørelsen fastsatte regel indebærer forskelsbehandling, bør de praktiske følger, der knytter sig hertil, klarlægges, både for så vidt angår de personer, der stilles ugunstigt som følge af anvendelsen af denne regel, og for de personer, såsom Marie Landtová, der har draget fordel heraf.

51 Hvad angår følgerne af en manglende overholdelse af ligebehandlingsprincippet i en situation som den i hovedsagen omhandlede skal det bemærkes, at i tilfælde, hvor det konstateres, at der foreligger forskelsbehandling i strid med EU-retten, kan

overholdelsen af ligebehandlingsprincippet, så længe der ikke er vedtaget foranstaltninger, som genindfører ligebehandlingen, kun sikres ved, at personer tilhørende den kategori, som forskelsbehandles, indrømmes de samme rettigheder som de personer, der tilhører den privilegerede kategori, idet disse regler er de eneste, man kan henholde sig til, når EU-retten ikke er korrekt anvendt (jf. dom af 26.1.1999, sag C-18/95, Terhoeve, Sml. I, s. 345, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).

52 For så vidt angår konsekvenserne som følge af konstateringen af Ústavní soud-afgørelsens diskriminerende karakter for de personer, såsom Marie Landtová, der tilhører kategorien af personer, der kan drage fordel af den i afgørelsen fastsatte regel, skal det bemærkes, at selv om den myndighed, der er kompetent til at tildele pensionen efter gældende national ret, ikke lovligt kan afslå at give tillægget til de ringere stillede personer, er intet til hinder for, at myndigheden bevarer denne ret i forhold til kategorien af personer, der allerede drager fordel af den nationale regel.

53 EU-retten er ikke til hinder for — med forbehold for iagttagelsen af EU-rettens almindelige principper — foranstaltninger, som genindfører ligebehandlingen ved at begrænse fordelene for de personer, der tidligere var privilegerede (jf. dom af 28.9.1994, sag C-200/91, Coloroll Pension Trustees, Sml. I, s. 4389, præmis 33). Inden vedtagelsen af sådanne foranstaltninger er der imidlertid intet i EU-retten, som kræver, at kategorien af personer, der allerede drager fordel heraf, fratages en forøgelse af en social beskyttelse som den i hovedsagen omhandlede.

54 Henset til det ovenstående, skal det andet spørgsmål besvares med, at bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, og artikel 10 i forordning nr. 1408/71 er til hinder for en national regel som den i hovedsagen omhandlede, der muliggør udbetaling af et tillæg til en alderdomsydelse alene til tjekkiske statsborgere, der er bosiddende på Den Tjekkiske Republiks område, uden at dette nødvendigvis har til følge — med hensyn til EU-retten — at en person, der opfylder disse to betingelser, fratages nævnte tillæg.

Sagens omkostninger

55 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

1) Bestemmelserne i bilag III, afsnit A, punkt 6, sammenholdt med artikel 7, stk. 2, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 629/2006 af 5. april 2006, er ikke til hinder for en national regel som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter betalingen af et tillæg til en alderdomsydelse, i tilfælde, hvor størrelsen af denne ydelse, der er tildelt i henhold til artikel 20 i den bilaterale overenskomst mellem Den Tjekkiske Republik og Den Slovakiske Republik, indgået den 29. oktober 1992, med henblik på foranstaltninger, der kan løse situationen efter delingen af Den Tjekkiske og Slovakiske Føderative Republik den 31. december 1992, er mindre end den, som ville være modtaget, hvis alderspensionen var blevet beregnet i henhold til Den Tjekkiske Republiks retsregler.

2) Bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, og artikel 10 i forordning nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved forordning nr. 118/97, som ændret ved forordning nr. 629/2006, er til hinder for en national regel som den i hovedsagen

omhandlede, der muliggør udbetaling af et tillæg til en alderdomsydelse alene til tjekkiske statsborgere, der er bosiddende på Den Tjekkiske Republiks område, uden at dette nødvendigvis har til følge — med hensyn til EU-retten — at en person, der opfylder disse to betingelser, skal fratages nævnte tillæg.

Underskrifter